

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN VĂN NGỌC

HOÀN THIỆN QUẢN LÝ
THU BẢO HIỂM XÃ HỘI ĐỐI VỚI DOANH NGHIỆP
NGOÀI QUỐC DOANH TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN HOÀNH BỒ,
TỈNH QUẢNG NINH

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
Chuyên ngành: QUẢN LÝ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2015

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN VĂN NGỌC

HOÀN THIỆN QUẢN LÝ
THU BẢO HIỂM XÃ HỘI ĐỐI VỚI DOANH NGHIỆP
NGOÀI QUỐC DOANH TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN HOÀNH BỒ,
TỈNH QUẢNG NINH

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 60.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS. NGÔ VĂN HẢI

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng, số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn *“Hoàn thiện quản lý thu bảo hiểm xã hội đối với Doanh nghiệp ngoài quốc doanh trên địa bàn huyện Hoà Bình, tỉnh Quảng Ninh”* là trung thực, là kết quả nghiên cứu của riêng tôi.

Quảng Ninh, tháng 4 năm 2015

Tác giả luận văn

Nguyễn Văn Ngọc

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện đề tài: *“Hoàn thiện quản lý thu bảo hiểm xã hội đối với Doanh nghiệp ngoài quốc doanh trên địa bàn huyện Hoà Bình, tỉnh Quảng Ninh”*, tôi đã nhận được sự hướng dẫn, giúp đỡ, động viên của các cá nhân và tập thể. Tôi xin được bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc nhất tới tất cả các cá nhân và tập thể đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong quá trình học tập và nghiên cứu.

Tôi xin trân trọng cảm ơn Ban Giám hiệu nhà trường, cùng các thầy, cô giáo Trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh - Đại học Thái Nguyên đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi về mọi mặt trong quá trình học tập và hoàn thành luận văn này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn sự giúp đỡ tận tình của giáo viên hướng dẫn **TS. NGÔ VĂN HẢI**.

Trong quá trình thực hiện đề tài, tôi còn được sự giúp đỡ và cộng tác của nhiều cơ quan, phòng ban trên địa bàn huyện Hoà Bình, tỉnh Quảng Ninh. Tôi xin cảm ơn sự động viên, giúp đỡ của bạn bè và gia đình đã giúp tôi thực hiện luận văn này.

Tôi xin bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc đối với mọi sự giúp đỡ quý báu đó.

Quảng Ninh, tháng 4 năm 2015

Tác giả luận văn

Nguyễn Văn Ngọc

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu của luận văn	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của luận văn	2
4. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài.....	3
5. Kết cấu của luận văn	3
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN QUẢN LÝ THU BẢO HIỂM XÃ HỘI ĐỐI VỚI DOANH NGHIỆP NGOÀI QUỐC DOANH	5
1.1. Cơ sở lý luận về quản lý thu bảo hiểm xã hội.....	5
1.1.1. Một số khái niệm liên quan đến đề tài.....	5
1.1.2. Vai trò của quản lý thu BHXH	11
1.1.3. Nguyên tắc của quản lý thu bảo hiểm xã hội	14
1.1.4. Mục đích của quản lý thu bảo hiểm xã hội	15
1.1.5. Nội dung quản lý thu bảo hiểm xã hội	16
1.1.6. Các nhân tố ảnh hưởng đến quản lý thu Bảo hiểm xã hội	30
1.2. Cơ sở thực tiễn của quản lý thu bảo hiểm xã hội.....	35
1.2.1. Kinh nghiệm quản lý thu BHXH của một số nước trên Thế giới.....	35
1.2.2. Kinh nghiệm quản lý thu BHXH của một số địa phương trong nước.....	38
1.2.3. Một số bài học rút ra từ kinh nghiệm quản lý thu bảo hiểm xã hội của một số nước trên thế giới và một số địa phương trong nước	41

Chương 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	45
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	45
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	45
2.2.1. Phương pháp chọn điểm và chọn mẫu nghiên cứu.....	45
2.2.2. Phương pháp thu thập thông tin.....	47
2.2.3. Phương pháp xử lý thông tin	48
2.2.4. Các phương pháp phân tích số liệu.....	48
2.3. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	49
Chương 3. THỰC TRẠNG QUẢN LÝ THU BẢO HIỂM XÃ HỘI ĐỐI VỚI DOANH NGHIỆP NGOÀI QUỐC DOANH TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN HOÀNH BỒ	51
3.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	51
3.1.1. Khái quát về đặc điểm tự nhiên , kinh tế - xã hội huyện Hoà Hoàng Bồ, tỉnh Quảng Ninh	51
3.1.2. Đặc điểm của doanh nghiệp ngoài quốc doanh đóng trên địa bàn huyện Hoà Hoàng Bồ.....	58
3.2. Thực trạng quản lý thu BHXH đối với doanh nghiệp ngoài quốc doanh trên địa bàn huyện Hoà Hoàng Bồ, tỉnh Quảng Ninh.....	60
3.2.1. Quản lý đối tượng tham gia BHXH.....	60
3.2.2. Quản lý nguồn thu bảo hiểm xã hội.....	66
3.2.3. Lập báo cáo thu bảo hiểm xã hội	76
3.2.4. Phân tích những nhân tố ảnh hưởng đến công tác thu BHXH khối doanh nghiệp ngoài quốc doanh trên địa bàn huyện Hoà Bồ, tỉnh Quảng Ninh giai đoạn 2010 - 2014.....	78
3.3. Đánh giá về quản lý thu BHXH đối với doanh nghiệp ngoài quốc doanh trên địa bàn huyện Hoà Hoàng Bồ , tỉnh Quảng Ninh.....	82
3.3.1. Những kết quả đạt được và nguyên nhân.....	82
3.3.2. Những hạn chế và nguyên nhân.....	88

Chương 4. MỘT SỐ GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN QUẢN LÝ THU BHXH ĐỐI VỚI DOANH NGHIỆP NGOÀI QUỐC DOANH TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN HOÀNH BỒ	96
4.1. Mục tiêu quản lý thu Bảo hiểm xã hội.....	96
4.2. Một số giải pháp hoàn thiện quản lý thu Bảo hiểm xã hội đối với Doanh nghiệp ngoài quốc doanh trên địa bàn huyện Hoành Bồ , tỉnh Quảng Ninh.....	99
4.2.1. Các giải pháp hoàn thiện công tác quản lý thu BHXH.....	99
4.2.2. Nhóm các giải pháp cho cơ quan quản lý BHXH.....	107
4.2.3. Nhóm giải pháp cho người sử dụng lao động và người lao động	113
4.3. Kiến nghị	114
4.3.1. Kiến nghị với Chính phủ.....	114
4.3.2. Kiến nghị với Bảo hiểm xã hội Việt Nam	117
KẾT LUẬN	119
TÀI LIỆU THAM KHẢO	121
PHỤ LỤC	124

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

Chữ viết tắt	Nguyên nghĩa
BHTN	Bảo hiểm thất nghiệp
BHXH	Bảo hiểm xã hội
BHYT	Bảo hiểm y tế
CNTT	Công nghệ thông tin
DN	Doanh nghiệp
DNNQD	Doanh nghiệp ngoài quốc doanh
DNNN	Doanh nghiệp Nhà nước
HC, SN, Đ, ĐT	Hành chính, sự nghiệp, đảng, đoàn thể
HĐLĐ	Hợp đồng lao động
KT-XH	Kinh tế - Xã hội
LĐ	Lao động
NLĐ	Người lao động
NSDLĐ	Người sử dụng lao động
ĐVSĐLĐ	Đơn vị sử dụng lao động
PL	Pháp luật
UBND	Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1.	Các mức đóng góp BHXH cơ bản qua từng thời kỳ.....	16
Bảng 1.2.	Mức đóng góp BH theo nhóm đối tượng.....	17
Bảng 1.3.	Tỷ lệ đóng góp vào quỹ BHXH của NLĐ và NSDLĐ	18
Bảng 1.4.	Mức đóng của NLĐ và NSDLĐ trong các quỹ thành phần.....	18
Bảng 1.5.	Mức đóng trước và sau ngày 01/01/2007 cho các độ tuổi.....	36
Bảng 2.1.	Số doanh nghiệp chọn điều tra, phỏng vấn.....	46
Bảng 2.2.	Số mẫu khảo sát, phỏng vấn.....	47
Bảng 3.1.	Tình hình dân số và lao động Huyện Hòa Bình giai đoạn 2012-2014.....	53
Bảng 3.2.	Số đơn vị đăng ký tham gia BHXH năm 2010-2014.....	62
Bảng 3.3.	Số lao động tham gia BHXH hàng năm.....	63
Bảng 3.4.	Số lao động tham gia bảo hiểm xã hội tại các DNNQD	63
Bảng 3.5.	DN và lao động huyện Hòa Bình chưa tham gia BHXH.....	64
Bảng 3.6.	Tổng hợp mức tiền lương đóng BHXH từ năm 2010 - 2014	65
Bảng 3.7.	Kế hoạch thu bảo hiểm xã hội theo tổng quỹ lương	66
Bảng 3.8.	Kế hoạch thu bảo hiểm xã hội bắt buộc DN ngoài quốc doanh.....	67
Bảng 3.9.	Tình hình thực hiện kế hoạch thu BHXH các doanh nghiệp NQD huyện Hòa Bình.....	70
Bảng 3.10.	Tình hình nợ đọng BHXH từ năm 2010- 2014.....	73
Bảng 3.11.	Tình hình trốn đóng BHXH khối DN từ năm 2010-2014.....	74
Bảng 3.12.	Số lao động tham gia BHXH theo khối loại hình năm 2014.....	75
Bảng 3.13.	Báo cáo kết quả thu BHXH, BHYT, BH thất nghiệp tháng 12/2014.....	77
Bảng 3.14.	Bảng tổng hợp mức độ hiểu biết của chủ sử dụng lao động về pháp luật BHXH đối với 50 DN điều tra	78
Bảng 3.15.	Tổng hợp điều tra số lao động tại 50 DNNQD	79
Bảng 3.16.	Số lượng DN phân theo mức thu nhập bình quân của NLĐ trong 50 DN điều tra	80
Bảng 3.17.	Bảng tổng hợp tình hình thanh tra , kiểm tra công tác thực hiện Luật BHXH tại các DNNQD	81
Bảng 4.1.	Dự báo số lượng DNNQD giai đoạn 2015 - 2020	99

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 1.1.	Quy trình thu BHXH	25
Hình 3.1.	Bộ máy tổ chức BHXH huyện Hoàn Bồ	58
Hình 3.2.	Số đơn vị tham gia BHXH giai đoạn 2010-2014	62
Hình 3.3.	Số lao động tham gia BHXH giai đoạn 2012-2014.....	64
Hình 3.4.	Tình hình nợ đọng BHXH giai đoạn 2010-2014.....	74
Hình 3.5.	Tổng hợp lãi suất chậm nộp quỹ BHXH và lãi suất cho vay của ngân hàng thương mại.....	90